

זו הסיבה האמיתית
שג'ק מא החליט
לפרוש מעליבאבא

אופיר דור, בייג'ינג

כך הצילה ארה"ב
בחשאי את המערכת
הפיננסית העולמית

יאיר קלדור

הביורוקרטיה הורגת את ניצולי השואה

התיקון לחוק ההטבות לניצולי שואה, שנועד להרחיב את מעגל הזכאות, עושה בחלק מן המקרים בדיקת את ההפך ומשקף בעיה רחבה יותר: הצורך של ניצולי שואה לרדוף אחרי זכויותיהם במקום פשוט לקבלן

דוד ידיד ואסנת שי 14.09.18 08:05

תגיות: [ניצולי שואה](#) [דוד](#) [אסנת שי](#)
[ידיד](#)

נהוג לומר כי "הדרך לגיהנום רצופה כוונות טובות". לפני מספר חודשים תיקנה הכנסת את חוק ההטבות לניצולי שואה. התיקון – שהוכנס ב"חוק הסדרים" – בא להרחיב את מעגל האלמנות והאלמנים של ניצולי שואה שזכאים להטבה. דא עקא, מנסחי החוק באו לברך ויצאו מקללים; נוסח החוק מקפח חלק מן האלמנות והאלמנים והידועים בציבור ומונע מהם תגמולים חודשיים.

קראו עוד בכלכליסט:

- [אושר סופית: המדינה תשלם מענקים לניצולים נזקקים במקום החברה להשבת נכסים](#)
- [תשעה מכל עשרה ניצולי שואה שפנו לייעוץ לא היו מודעים להטבות המגיעות להם](#)
- [20% עמלה: המתווכים שמרוויחים על גבם של ניצולי השואה](#)

על תיקון זה הוגשה על ידי משרדנו אמנם עתירה לבית המשפט העליון, אך מקרה ספציפי זה משקף בעיה רחבה יותר. הסיוע לניצולי השואה, שרבים מהם עירייים, בודדים ונמצאים במצוקה כלכלית, מלווה תמיד בנטל ביורוקרטי כבד, באפליה בין הניצולים ובקושי של הזכאים לבדוק את זכאותם ולממש אותה. וכך, האלמנים והאלמנות מוצאים עצם רודפים אחרי הזכויות שמגיעות להם כחוק.

המדינה לא רואה בניצולים בעלי זכויות שוות, אלא מתקיימים הבדלים ביורוקרטיים רבים, ואף אפליה של חלק מהניצולים. חלק מניצולי השואה ניהלו מאבקים משפטיים ממושכים מול מדינת ישראל, כדי לקבל את הזכויות המגיעות להם. הרשות לניצולי שואה מצידה דבקה בבירוקרטיה ובקריטריונים, וכך רבים מהם נמצאו מנועים מלמשש את זכויותיהם.

חלקם התייאשו במהלך ההליך המשפטי המתיש, ואחרים נמנעו ממנו מלכתחילה. עבור חלקם, מדובר בסיוע כלכלי הכרחי כדי לשמור על רמת חיים מינימלית. הביורוקרטיה של ההליך, מביאה רבים מהם לפת לחם.

עד שנת 2014, זכויות בני זוגם של ניצולי השואה שנפטרו היו מצומצמות, אך פשוטות. בני הזוג, שבמשך שנים היו אוזן קשבת לניצולים וסייעו להם להתמודד, היו זכאים לתגמולים חודשיים לתקופה מצומצמת של שלוש שנים ממועד פטירת הניצול.

ביוני 2014, נעשו מספר שינויים מבורכים ביוזמת שר האוצר דאז, יאיר לפיד, וממשלת ישראל החליטה על הגדלת הסיוע לניצולי השואה, ולהאריך את הזכאות לתגמולים חודשיים בסך 2,000 ש"ח לבני הזוג של הניצולים משלוש שנים לכל שארית חייהם, בתנאי שהניצול נפטר לאחר 1 ביוני 2011.

לאחר השוואת הזכויות, התגלע ויכוח משפטי בין הרשות לבין בני זוג של ניצולי שואה שהלכו לעולמם, בשאלה אם גם הם זכאים לתגמולים חודשיים לכל ימי חייהם. הפלוגתא המשפטית הגיעה לפתחו של ביהמ"ש העליון אשר קיבל את עמדתם המשפטית של העוררים ודה פקטו החיל את הרחבת הזכויות לכל ימי חייהם גם על אלו שהוכרו מכח חוק ההטבות.

באפריל השנה, המחוקק פסע צעד נוסף וקבע כי גם אלו שנפטרו טרם 1 ביוני 2011 יהיו בני/ות זוגם זכאים לקבל תגמולים חודשיים, אולם לצערנו יש רבים מבני הזוג שנותרו מאחור.

לאחרונה הרשות לזכויות ניצולי השואה הודיעה שהיא מסרבת להכיר בזכאות לתגמולים של בני זוג לניצולים שלא הוכרו על ידי הרשות עצמה, אפילו אם כבר הוכרו ואף קיבלו תגמולים על ידי השלטונות הגרמניים או ועידת התביעות.

הרשות הזדרזה וגרמה לעיגון עמדתה המפלה בחוק, ויצרה בעצמה שני מעמדים של אלמנים ואלמניות ניצולי שואה - הכל או כלום. מחד- בני זוג שמקבלים את כל הזכויות לפחות 2,000 שקל לחודש לכל ימי חייהם, ומאידך- בני זוג שלא מקבלים שום תגמול או זכות.

כך, הרשות גרמה לאפליה קשה ללא הצדקה כלשהיא, בייחוד לנוכח העובדה שאין כל בעיה מצד הרשות לבדוק, גם לאחר הפטירה, אם הניצול היה מוכר בחייו כניצול שואה וכך להעניק את הזכויות לאלמנתו. על כך, הגיש משרדנו עתירה לביהמ"ש העליון לתיקון החוק והשוואת הזכויות באופן מוחלט.

מחוקקים יקרים, זה הזמן להמשיך ולתקן את העוול שנגרם לניצולי השואה ובני זוגם. הם, שעברו חיים מרובי מאבקים שכמובן לא הסתיימו כאשר תמה המלחמה, אינם צריכים להיאבק כדי לקבל את שמגיע להם כחוק. השירות החשוב ביותר שיכולה הרשות לניצולי שואה לתת לניצולים ולאלמנות, היא גם להרחיב את מעגלי הזכאות, אבל גם להנגיש ולפשט אותם - לקריטריונים פשוטים, ברורים ושוויוניים.

עו"ד דוד ידיד הוא מייסד משרד דוד ידיד עורכי דין ונוטריון, אסנת שי היא עורכת דין במשרד